

Mali trgovec

Izhaja vsako soboto. Celoletna naročnina Din 60.—, polletna Din 30.—, mesečna Din 5.—.
Rokopisov ne vračamo. Uprava in uredništvo: Gregorčičeva ulica 23, telefon št. 2552.
Poštni predal 169. Čekovni račun št. 15.420.

Leto II.

Ljubljana, dne 18. januarja 1930.

Štev. 3.

Nov napad na naše gospodarske interese.

Že v prvi letošnji številki poročamo o nameravanem zvišanju uvozne carine za poljedelske pridelke v Avstrijo, s katerim bi bila predvsem zadeta naša država kot glavna uvoznica.

Ta afront Avstrije pa se je razblinil že na naši trgovinski pogodbi, na podlagi katere ne gre zviševati uvoznih carin za naše pridelke. Ker je pogodba neodpovedljiva do 1. julija 1931, so skušali s privatnimi pogajanjmi doseči naše privlčenje, kar pa se za enkrat ni posrečilo. Avstrijski agrarci delajo na to, da pride letošnje pomlad do novih tozadevnih razgovorov. Upajmo, da tudi tedaj naši pooblaščeneci ne bodo odstopili od svojih koristi.

Nenaravno pa se čuje, da stoji danes tudi

Češkoslovaška

pred načrti za zvišanje uvozne carine na kmetijske produkte, dasiravno je izrazito industrijalna država.

Zaradi carinskega protekcijonizma poljedelstva v naših sosednjih državah smo že letos utrpeli ogromne škode, ker smo bili prisiljeni znižati cene našim kmetijskim produktom, ako smo hoteli konkurirati domačemu blagu. Vsako nadalje zvišanje uvoznih carin na poljske pridelke v nam sosednjem inozemstvu postane za naše kmetijstvo, pa tudi našo izvozno trgovino lahko naravnost katastrofalno, ker predstavlja izvoz kmetijskih produktov prvo postavko v našem gospodarstvu.

Dve najmočnejši češkoslovaški vladni stranki pripravljata načrt, po katerem naj bi se zvišala uvozna carina za 100

kilogramov pri pšenici od 30 na 60 čK, za rž od 38 na 56 čK, za moko in mlevske proizvode od 70 na 150 čK, za govejo živino do 500 kg od 160 na 200 čK za komad, nad 500 kg od 160 na 250 čK za komad, za prašiče od 130 na 250 čK za komad, po letu 1933 pa celo na 300 čK od komada, za sveže meso od 165 na 400 čK od 100 kg in za surovo maslo od 210 na 400 čK.

Ta agrarni protekcijonizem Češkoslovaške ni utemeljen, dasiravno pokazuje češkoslovaško poljedelstvo v zadnjih treh letih po statističnih podatkih za nekatere vrste od 3 do 9% nazadovanja, ki ga pa nikakor ni zakrivila konkurenca inozemstva, kar je razvidno že iz dosedanjih zaščitnih carin na kmetijske pridelke, ki so itak onemogočale konkurenčni uvoz, marveč gre predvsem za slabejše letine.

Češkoslovaško poljedelstvo stoji v tehničnem oziru na tako visoki stopnji, da se tudi z nenaravnim — nad stoodstotnim — povišanjem zaščitne carine produkcija ne bo dvignila, pač pa bo to povišanje podražilo najpotrebnejšo hrano za vse nekmetijske sloje v Češkoslovaški, ki predstavljajo večino prebivalstva vsled razširjene in vedno lepše uspevajoče industrije.

V protekcijonizmu domačega poljedelstva pa je šla vlada še dalje in predpisala obvezno mešanje tuje mlevske pšenice, rži in ječmena, z najmanj 60% domače, kar ima za posledico večje povpraševanje in istočasno ponovni porast cen lastnega žita, obenem seveda tudi podražitev cen moke.

Češkoslovaška ne pridela toliko, da bi zamogla kriti svoje lastne potrebe in je navezana na uvoz. Iz splošno-gospodarskega stališča je ta agrarni protekcionizem vse obsodbe vreden, ker so vsled tega udarjeni vsi ostali sloji, predstavljaajoči večino državljanov.

Uresničenje tega načrta bi oškodovalo predvsem našo državo, ki je eden glavnih uvoznikov kmetijskih produktov, škodovalo pa bo istočasno predvsem češkoslovaški zunanji trgovini, kajti nedvomno se bo morala naša vlada v tej carinski vojni poslužiti svojega orožja.

Ako pogledamo naše trgovinske odnošaje s Češkoslovaško, beleži naša bilanca stalno naraščajočo izgubo. Od leta 1927 do danes izkazuje naš uvoz in izvoz sledečo vrednost v milijonih čK:

	Uvoz:	Izvoz:	Naša izguba:
1927	586	926	340
1928	452	948	496
1929	300	950	650

Te številke nam prikazujejo rapidno nazadovanje v naših trgovskih odnošajih s Češkoslovaško, ki si je znala pri nas pridobiti kot bratska država vse mogoče carinske ugodnosti. Naš uvoz v Češkoslovaško naravnost katastrofalno nazaduje, ker je našim — skoraj izključ-

no kmetijskim — produktom že dosežani agrarni protekcionizem zapiral mejo in onemogočal konkurenco.

Cene našim produktom so vsled teh zaščitnih carin tako nizke, da se poljedelstvo pri nas ne rentira.

Češkoslovaška mora pred uvedbo nove carine predvsem dobro preštudirati svoj notranji gospodarski položaj, ki jo sam odvrča od te namere. — V obzir pa prihaja tu naša trgovina, ki daje češkoslovaški industriji in trgovini tako visoke dobičke in tako ogromno razliko v uvozu in izvozu, da tudi eventuelne male koristi češkoslovaških agrarcev izginejo, ako bomo prisiljeni usmeriti našo kupno moč drugam, kjer se nam obeta povoljnije plasiranje naših izvoznih produktov.

Naša visoko pasivna trgovinska bilanca v Češkoslovaški je vsekakor čuden pojav, ako upoštevamo, da smo letošnjo trgovinsko bilanco zaključili z visokim prebitkom. Ali ni to dokaz, da nudimo vse, ne dobimo pa ničesar?!

Ako pa upoštevamo, da se namerava povišati protekcionistična carina v času, ko vse evropske države soglašajo z načrtom splošnega carinskega premirja, je ta afront še toliko manj skladen.

Uprava trgovine.

(Nadaljevanje.)

Trgovinska bilanca.

Primerjavo vrednosti izvoženega blaga nasproti vrednosti uvoženega, imenujemo trgovinsko bilanco. Ta bilanca je merilo gospodarske moči posamezne države ter je z ozirom na razliko v primerjavi vrednosti izvoza nasproti uvozu lahko aktivna, ali pasivna.

O aktivni trgovinski bilanci govorimo tedaj, ako je vrednost iz države izvoženega blaga višja od vrednosti uvoženega. Vrednost razlike je obenem tudi vsota aktivne postavke ali prebitka pri trgovinski bilanci. Ako je n. pr. država v gotovem času izvozila v razne inozemske države za 100 milijonov vrednosti različnega blaga in istodobno uvozila za 80 milijonov vrednosti raznega blaga iz

raznih držav, je trgovinska bilanca aktivna za 20 milijonov vrednosti.

Pasivno trgovinsko bilanco pa izkazuje država tedaj, ako je skupna vrednost uvoženega blaga višja od vrednosti istočasno izvoženega. Razlika med vrednostjo uvoza in manjšo vrednostjo izvoza predstavlja tudi vsoto pasivnosti, ali trgovinskega deficita za dotično dobo.

Kakor je aktivnost trgovinske bilance dokaz gospodarskega blagostanja države, je nasprotno pasivnost trgovinske bilance znak gospodarske šibkosti, ker nastanejo vsled uvoženega blaga dolгови državnega gospodarstva v inozemstvu.

Nikakor pa ne moremo po rezultatu trgovinske bilance za gotovo dobo tudi

soditi že o gospodarskem blagostanju, ali o gospodarski šibkosti države, temveč se moramo vedno ozirati tudi na celo dobo nazaj; kajti trgovinska bilanca za zadnje leto lahko izkazuje deficit; prejšnje trgovinske bilance, oziroma končna vsota vseh prejšnjih bilanc pa je izkazovala veliko večjo aktivnost kot je znašal deficit zadnjega leta.

Poleg vrednosti je za sodbo o gospodarski moči državi merodajna tudi vrsta uvoženega, ali izvoženega blaga. Uvoz ali presežek vrednosti uvoženega blaga n. pr. zlata, pomenja celo okrepitev gospodarskega položaja, dočim izvoz zlata znači oslabitev, dasiravno je trgovinska bilanca zaključena s prebitkom. Isto velja tudi za umetnine velike vrednosti in dragocenosti, ker jih zamore država v slučaju potrebe zopet izvoziti in z njimi kriti svoje dolge v inozemstvu.

Reelno aktivnost, ali pasivnost trgovinske bilance izkazuje razliko med izvozom in uvozom gospodarskih in industrijskih pridelkov in izdelkov. Pri vsem tem pa se mora država ozirati tudi na druge razmere in potrebe v državi in inozemstvu ter često celo podpreti uvoz, ki sicer momentalno postavi trgovinsko bilanco v pasivnost, a je vrsta uvoženega blaga potrebna za dvig lastnega gospodarstva in pričakuje država od nje koristi in gospodarske rentabilnosti. Tako n. pr.: material za izboljšanje in razširjenje prometnih sredstev v državi, železnic, mostov itd., dalje material za ustanovitev lastne industrije, za izboljšanje poljedelstva, za poživitev notranje in zunanje trgovine itd. Skratka: blago, ki služi namenu splošne gospodarske osamosvojitve ali izboljšanja gospodarske stanja države. Trenutno se uspeh sicer ne pokaže, pač pa učinek uvoženih predmetov v doglednem času zopet poživlja in okrepi državno zunanjo trgovino in jo postavi v aktivnost.

Uvoz strojev za ustanovitev lastne industrije na eni strani zaposli večje število delavskih moči ter na ta način izboljša obenem s socialnim položajem tudi splošni gospodarski položaj v državi. Poleg tega pa je pričakovati, da bo izdelava novih industrijskih predmetov znižala uvozno postavko, ker se bodo izdelovali poslej doma, med tem, ko jih je

morala država preje uvažati iz inozemstva. Možno pa je tudi, da bo nova industrija celo v stanu konkurirati z inozemsko in na ta način obenem dvigniti izvoz. Isto je z uvoženim blagom za izboljšanje kmetijstva, ali eksploatacijo rudnikov in za razširjenje prometnih komunikacij, ali z uvozom surovin za predelavo v domačih podjetjih.

Vodstvo zunanje trgovine in pravilno določevanje razmerja med uvozom in izvozom, je zlasti z ozirom na predmete uvoza eden najtežjih problemov trgovinske politike. Za regulacijo pravičnega razmerja služi poleg trgovinskih dogovorov z drugimi državami predvsem carina.

Carina.

Carina je pristojbina, ki jo pobira država od uvoženega, mnogokrat tudi od izvoženega blaga, ali pa od blaga, ki se prevaža preko njenega ozemlja iz tuje države v drugo tujo državo.

Kakor je imela prvotna carina samo namen koristiti državnim financam, je danes postal to njen postranski namen, in je prevzela carina predvsem produkcijo pred navalom iz tujine.

Carina se plačuje navadno od teže, ali mere blaga, ali pa tudi od njegove vrednosti. Za razračunavanje carine obstoje posebne tarife. Carinske tarife so navadno dvojne. Prva splošna tarifa velja za vse države; poleg nje obstoji še ugodnostna tarifa, ki je v veljavi za druge države, s katerimi ima država sklenjene trgovinske pogodbe.

Splošno tarifo lahko država po potrebi poljubno izpremeni, dočim je ugodnostna tarifa odvisna od predpisov trgovinske pogodbe z drugo državo in vsled tega neizpremenljiva. Trgovinske pogodbe s prijateljskimi državami navadno tudi vsebujejo **prednostno carinsko ugodnost**, ki jamči pogodnici, da se določena ugodnostna carina za njeno uvoženo blago zniža, ako bi se dovolila kakor tretji državi še večja olajšava.

Carina se plačuje po večini samo od uvoženega blaga in le v redkih primerih od izvoženega, ker iz gospodarskega stališča nima smisla omejevati lastni izvoz, ako niso za to dani posebni, važni razlogi.

(Dalje prih.)

Potek konference v Haagu.

Do sedaj se na haški konferenci še vedno ni storilo važnejših konkretnih zaključkov, ki bi bili zlasti za našo državo večjega pomena.

Stvarno je gotova ustanovitev mednarodne reparacijske banke, pri kateri bodo udeležene vse države, dasiravno se je Nemčija po dr. Schachtu upirala vstopiti vanjo.

Važno je tudi dejstvo, da je Youngov reparacijski načrt v glavnih točkah obveljal.

Nemčija je skušala na vsak način znižati svoje reparacijske obveznosti in poleg tega dobiti moratorij in podaljšan plačilni rok, vendar se je v vseh pomembnejših točkah dosegel sporazum, zlasti ker računa Nemčija na to, da se ji v sledečih pogajanjih dovoli reparacijsko posojilo.

V glavnem si je nemška delegacija skušala pridobiti časa, da posamezna vprašanja in predloge prouči in se med tem informira o političnem položaju. To zavlačevanje je vzbudilo na konferenci precejšnjo nervoznost, da se je razburil tudi — sicer hladnokrvni — Snowden in izposloval, da je bil nemški delegaciji izročen ultimatum za sprejem Youngovega načrta; sicer naj stopi v veljavo Davesov, ki je za Nemčijo še manj ugoden.

Ob tej priliki je prišlo celo do incidenta med dr. Schachtom in Tardieu-om, ki je po mnenju nekaterih bil v stanju izzvati krizo na konferenci, ker so nekateri člani nemške delegacije grozili z odhodom, kar bi jim pač več škodovalo kot koristilo.

15. t. m. je bil ta incident že poravnan ter je nemška delegacija predložila svoje predloge, ki se deloma krijejo z zahtevami in bo v vprašanju nemških reparacij gotovo še pred nedeljo dosežen popoln sporazum, zlasti ker se je nemška državna banka obvezala izpolnjevati vse obveznosti, ki jih nalaga Youngov načrt nemškemu osrednjemu zavodu za novčanje.

Tudi v zadevi za nas mnogo važnejših **vzhodnih reparacij**

še ni prišlo do odločilnih zaključkov.

Predsednik konference g. Loucher je opozoril delegate na velike žrtve držav Male antante, ki so jih doprinesle s svojo popustljivostjo, da bi na ta način olajšale delo konference in obenem dale vsem državam - dolžnicam možnost sprejema in izvršitve obvez.

Zlasti nasproti Avstriji so države - upnice pokazale vso svojo koncilijantnost, ozirajoč se na njeno korektnost in notranje slabo stanje, medtem ko nasproti Madžarski zaradi njene trmoglavosti tudi one ne popuščajo. Grof Beethlen poje še vedno staro pesem in tarna nad siromaštvom, dasiravno izkazujejo državni proračuni Madžarske konstaten prebitek.

Avstrijska reparacijska vprašanja so po večini rešena z obojestranskim sporazumom v posebnih pogajanjih v istem smislu kot jih navajamo mi v drugi številki.

Bolgarija, ki se je zanašala na pomoč in podporo Italije, se je morala ukloniti pritisku velesil in je postala popustljivejša.

Njeni posebni razgovori z Romunijo v zadevi sekvestriranih bolgarskih imovin ugodno napredujejo ter je pričakovati sporazuma.

V vprašanju plačevanja odškodnine je na predlog Češkoslovaške osvojila konferenca načrt, ki določa plačevanje v 36-letnih obrokih, počenši s 1. aprilom leta 1930 z odplačilom 10 milijonov zlatih frankov in bi bilo zaključeno, zvišujoč letne dajatve, z letom 1966, ko bi plačala Bolgarija zadnji letni obrok v višini 18 milijonov zlatih frankov, tako da bi znašala celotna plačila v tej 36-letni dobi 503 milijone zlatih frankov.

Splošno se sodi, da obvelja ta načrt v celoti, ker je tudi Bolgarija postala uvidevnejša.

Madžarska je že v posebnih pogajanjih pokazala vso svojo odpornost, ki je

izzvala proti njej splošno nerazpoloženje v diplomatskih krogih.

Zlasti francoski tisk je obsojal intran-sigenco Madžarske, ki je postala glavna ovira za uspešen potek konference. Nasprotno pa uživajo Madžari podporo Italije.

Ako bi Madžarska vstrajala v svoji ne-

popustljivosti, se ji grozi z mednarodno kontrolo in kuratelo.

Med Madžarsko in državami Male antanté je prišlo do sporazuma v vprašanju sekvestiranega imetja nadvojvode Friedirika v Jugoslaviji in nadvojvode Josipa v Češkoslovaški.

Do oficijelnih sklepov še ni prišlo.

Likvidacija 20-odstotnih kronskih bonov.

Pri žigosanju kronskih bankovcev so bile lastnikom za odtegljaj izročene 20-odstotne priznanice, ki jih je še veliko v vsakem našem kraju, ker je bilo njihovo vnovčenje z zakonom tako omejeno, da se jih je zamoglo porabiti samo neznaten del za kritje davčnih zaostankov do konca leta 1926. Tudi te ugodnosti so bile dane samo onim, na katerih ime so se priznanice glasile, oziroma njihovim pravnim naslednikom. Ker se pri nas davki redno izterjujejo in zaradi pridržka glede osebnega lastništva teh bonov, so te odredbe le malokomu koristile. Brez ozira na to, na katero ime se priznanice glasijo, so se mogle plačevati samo finančne kazni, ki pa pri nas pridejo le malo v poštev.

Ker so se naši gospodarski krogi živo interesirali za to zadevo in z neprestanimi intervencijami obrnili pozornost vlade na to vprašanje, je kazalo, da pride ob sedanjih urejenjših razmerah končno le do poravnave tega državnega dolga na kronskih bonih.

Te prilike so se v znatni meri poslužili različni špekulanti ter zadnje čase konkurirali v nakupu kronskih bonov, plačujoč zanje 40 ali pa tudi manj odstotkov. Da obvaruje naše gospodarstvo pred izkoriščanjem od strani špekulantov, je ljubljanska zbornica TOI pokrenila pri vladi nujno akcijo glede končne ureditve tega vprašanja. Njena prizadevanja so uspela in naš kralj je na predlog finančnega ministra podpisal zakon o odvzemu iz prometa in uporabi 20-odstotnih kronskih priznanic, ki določa, da se bodo priznanice za zadržanih 20% kronskih bankovcev sprejemale namesto gotovine pri blagajnah davčnih uprav za plačilo zaostalih davkov in državnih dklad za čas do konca leta 1928, ne glede

na to, kdo jih prinese v plačilo in na katero ime se glasijo v polni veljavi, t. j. štiri krone za en dinar.

Ene priznanice se lahko posluži tudi več oseb skupaj za poravnavo navedenih davčnih zaostankov. Vendar pa je treba upoštevati, da se eventuelni presežek vrednosti priznanice ne bo povrnil v gotovini, marveč je tak presežek izgubljen, ker ga država odpiše v celoti na račun dolga po kronskih bonih.

Ravno tako se bodo sprejemala tudi v plačilo davčnih zaostankov potrdila, ki so bila izdana o priliki izplačila prisojene vojne odškodnine.

Ker je vrednost krožečih kronskih bonov gotovo večja kot znašajo davčni zaostanki do konca leta 1928 in bo za njihovo likvidacijo predpisan razmeroma kratek rok 60 dni, je potrebno, da se lastniki kronskih bonov že sedaj zanimajo za one davkoplačevalce, ki so pri davkih do konca leta 1928 še v zaostanku ter jim ponudijo svoje kronske bone proti mali odškodnini v nakup. Nasprotno pa naj se tudi takí davkoplačevalci zanimajo za lastnike teh bonov, ker jim je dana možnost, pri poravnavi davčnih zaostankov vendarle nekaj zaslužiti.

Opozarjamo, da bodo po preteku tega 60-dnevnega roka kronske priznanice izgubile vsako veljavo in bodo odpisane kot likvidirane na račun državnega dolga. Kdaj prične in do kdaj bo trajal ta rok, objavimo v našem listu, kakor hitro nam bodo datumi znani.

Kdor se tedaj kronskih bonov ne more poslužiti za poravnavo lastnih davčnih zaostankov, naj poišče davkoplačevalca, ki se zamore s to ugodnostjo okoristiti, vendar pa naj se pri tem ne pusti odirati s prenizko ponudbo.

Da ustrežemo v tem oziru našim naročnikom v obeh smereh, smo se odločili našim naročnikom brezplačno — proti povrnitvi poštnih stroškov posredovati ter

prosimo,

da nam pošljejo svoje naslove in višino davčnih zaostankov vsi oni davkoplačevalci — naši naročniki, ki bi bili pripravljeni prevzeti 20-odstotne kronске bone ter po kakšni najvišji ceni.

Na drugi strani pa naj nam javijo naši naročniki, lastniki 20-odstotnih kronskih bonov, svoj naslov in višino zneska teh bonov ter najnižjo ceno.

Oboji naj prilože po 3 Din v znamkah za poštino.

Mi bomo skušali spraviti povpraševanje in ponudbo v skladnost ter seznaniti kupce z naslovi prodajalcev. Vendar pa — ponavljamo — storimo to uslugo izključno le našim naročnikom.

Davki.

Prijave za rentni davek.

Do 15. februarja morajo davčni obvezanci predložiti prijavo svojih dohodkov iz rent, t. j. dohodke obresti od posojil v katerikoli obliki; obresti in rente vrednostnih papirjev, delnic, obligacij itd., ako dotični papirji niso že z zakonom oproščeni rentnega davka, ali jih ne plačuje izstavitelj sam; obresti od zaostalih kupnin; obresti hranilnih vlog, ako jih ne plačuje zavod sam; začasne ali dosmrtnne rente in alimentacije; rente za odstopljene pravice patentov, privilegijev, odstop rudnikov in eksploatacijskih pravic itd.; obresti in rente ali drugi dohodki iz imovine podjetij ali iz inozemstva; zakupnine, najemnine (ne stanarine!) in dohodki iz odstopljenih pravic, kakor n. pr. odškodnina za odstopljeno opravo, ali dovoljenje za lepjenje plakatov itd. in zakupnine od zemljišč, ako je večja kot katasterski donos.

Prijavo mora vložiti pri davčni upravi oni, ki dohodke iz teh naslovov prejema; če pa ta stanuje v inozemstvu, mora vložiti prijavo in plačati rentni davek oni, ki rentnino ali obresti ali zakupnino plačuje.

Zanemarjenje dolžnosti prijave je podvrženo globi do 3% osnovnega davka, ako pa tega ne izvrši na pismeni poziv, zapade globi do 10% višine osnovnega davka.

Vložitev prijav za pridobnino.

Ker morajo do 5. februarja letos vložiti trgovci, obrtniki in industriji prija-

vo za napoved pridobnine pri svojem davčnem oblastvu, opozarjamo naše naročnike na tozadevni pouk pod naslovom »Kaj mora davkoplačevalec vedeti o pridobnini« v 6. in 7. številki lanskega letnika.

Od pravilno izpolnjene prijave je tudi odvisno, ali se davkoplačevalec obremeni s 4, 6, 8 ali 10% davkom. V katero skupino spada kdo z ozirom na višino določenega davčnega odstotka, je točno navedeno pod citiranim člankom v 7. lanski številki pod naslovom »Obdačba«.

Prijave so začasno oproščeni samo oni, ki jim je davčno oblastvo na njih utemeljeno prošnjo rok za predložitev prijave podaljšalo in jo morajo seveda pred potekom roka vložiti.

Ko dobite pozneje plačilne naloge za pridobnino, se zamorete tekom 30 dni od dneva vročitve plačilnega naloga pritožiti na reklamacijski odbor ter imate med tem pravico vpogleda v odmerne spise, odnosno lahko zahtevate njihov prepis, v kolikor to dopuščajo predpisi. Proti neugodno rešenim reklamacijam je dovoljena še pritožba na upravno sodišče in državni svet.

Opozarjamo ponovno na citirano razpravo v 6. in 7. lanski številki, ki Vam bo prijavo olajšala ter Vas obvarovala pred nepotrebnimi stroški.

Samoupravne doklade na uslužbenski davek.

Samoupravnih doklad na uslužbenski davek ni treba plačevati onim, čijih redni mesečni dohodki ne znašajo več

kot 4000 Din ali tedenski dohodki ne preokorajajo zneska 960 Din.

Nestalni dohodki pa, kakor: provizije, honorarji, nagrade, tantijeme itd. so podvrženi tem dokladam še nadalje.

Gospod I. K. na V.

Upamo, da smo s temi pojasnili tudi Vam ustregli. Prvi odstavek v drugi šte-

vilki govori o **javnem pozivu** in v njem določenem roku, ki je pri nekaterih davčnih oblastvih predpisan prej, drugod zopet kasneje, vsled česar tudi nismo mogli postreči s kakim splošnim datumom. Današnji datumi se nanašajo na pozive ljubljanske davčne uprave, ki se po večini krije s pozivi drugih davčnih uradov. Toliko v pojasnilo.

Novi gozdni zakon.

»Službene Novine« z dne 31. decembra objavljajo besedilo novega gozdnega zakona, ki je za naše gospodarstvo eminentne važnosti, ker se z njim odpravljajo razlike v gozdnih zakonih, katerih je bilo pri nas doslej 5, oziroma z dodatki in spremembami celo 7 v veljavi. Poseben zakon je veljal za našo bano vino in Dalmacijo ter del Hrvatske, Črna gora je imela svojega, isto stara Srbija, Bosna, Hercegovina in Vojvodina.

Kakor pri večini drugih zakonov, tako se je tudi izjednačenju gozdnega zakona upiral stari režim v svoji partizanski okostenelosti, dasiravno je gozdarstvo ena najvažnejših gospodarskih panog v državi.

Ako upoštevamo, da je naša država ena izmed najbogatejših gozdnatih pokrajin v Evropi, **ker pokrivajo gozdovi skoraj tretjino celega našega ozemlja**, uvidimo, koliko pozornosti moramo posvečati gozdarstvu. Vrednost teh gozdov je težko oceniti; vsekakor pa se njihova vrednost suče okoli 22 milijard dinarjev.

Znano pa nam je, da poleg obstoječih gozdov pokriva drugo tretjino države nepogozdeni in neizkoriščani kras in slabi, nerentabilni pašniki. Z racionelnim pogozdenjem teh neplodovitih tal bi zamoogli pridobiti v nekaj desetletjih zopet novih 15—20 milijard na narodnem premoženju.

Naš letni izvoz lesa je po svoji vrednosti na drugem mestu za poljskimi pridelki in predstavlja njegova letna povprečna vrednost okoli 2 milijardi dinarjev, ali približno 600 milijonov dinarjev vsakoletnega čistega dobička. Gozdovi pa poleg tega vzdržujejo obširno lesno industrijo in okoli 2500 malih žag ter zaposlujejo redno okoli 125.000

delavcev. Glasom službenih statističnih poročil je od teh gozdov 48% v državni upravi, 19% združenih in skupnih ter 33% privatnih.

Nobenega dvoma ni, da je možno zakonitim potom stanje naših gozdov izboljšati in povečati ter dvigniti v dohodnem času produkcijo za 50—80 odstotkov.

Novi zakon hoče z umestnimi in nad vse potrebnimi določbami doseči vse to, omejiti krčenje gozdov in njih izpreminjanje v manj rentabilna zemljišča; predvideva pogozdovanje krasa in nerentabilnih pašnikov ter spravlja gozdarstvo v skladnost z drugimi panogami narodnega gospodarstva in z vsemi obstoječimi zakoni.

Zakon sam ima sedem delov in 189 paragrafov.

I. del določuje pojem gozda in njegovo razdelitev na državne in privatne gozdove.

II. del zabranjuje pustošenje gozdov; dovoljuje krčenje samo v izjemnih, upravičenih slučajih; določa, da se morajo izseke v največ 5 letih iznova pogozditi; ščiti pred podiranjem gozdove, ki imajo nalogo zadrževati hudournike, ali so drugače potrebni z ozirom na svojo okolico; nalaga lastnikom gozdov dolžnost zavarovanja gozdov pred škodljivim mrčesom in boleznijo; omejuje gozdno pašo samo na predele, kjer to razvoju gozda ne škoduje in določa varnostne odredbe proti gozdnim požarom.

III. del določa gospodarstvo v privatnih gozdovih ter nalaga lastnikom, ki posedujejo nad 300 hektarov gozda, da morajo imeti za izkoriščanje in gospodarstvo v gozdu poseben načrt; način gospodarstva v državnih gozdovih, kjer je

odslej predvideno predvsem delo v lastni režiji in vnovčenje pridelkov potom javnih dražb, izven dražb po gozdni taksi; določa državno nadzorstvo nad državnimi gozdovi, gozdovi samoupravnih teles, zaščitnimi gozdovi, zakladnimi in cerkvenimi gozdovi, občinskimi gozdovi in nad gozdovi, ki so obremenjeni s služnostjo paše in drvarstva izven državne uprave. — Velika gozdna podjetja, ki izkoriščajo letno 30.000 m³ trdega ali 50.000 m³ mehkega lesa, morajo imeti za vodstvo eksploatacije posebnega, kvalificiranega strokovnjaka. — Mejaši morajo dovoliti izvoz lesa iz gozda preko svojega zemljišča, ne glede na to, obstoji li služnostna pravica za izvoz ali ne. — Ustanovitev novih žag je podvržena posebnemu dovoljenju državnih oblasti, ravno tako podeljevanje in odzemanje tozadevnih koncesij, kar ima namen preprečiti postavljanje nerentabilnih žag, ki svoji okolici bolj škodujejo kot koristijo.

IV. del predvideva določbe za izbolj-

šanje gozdov potom pogozdovanja kraja, ki se mora izvršiti, upoštevajoč potrebe pašništva in drugega narodnega gospodarstva ponekod v roku desetih, drugod v 50 letih brez ozira na lastništvo. — Delitev gozdov ni dovoljena, pač pa je dovoljeno združevanje gozdov v združni obliki. — Vlada mora dati 20% vsakoletnih dohodkov iz državnih gozdov za pogozdovanje.

V. del določa upravo gozdov in predpisuje gozdnemu osebju boljšo plačo, zahteva pa od njega visoko kvalifikacijo.

VI. del določa kazni in odškodnino ter predpisuje pristojnost sodišč za gozdne prestopke. Ta del je važen, ker zamore biti po njegovih določilih kaznovan tudi lastnik sam zaradi neracionalnega gospodarstva v gozdu ali nedovoljenega izsekavanja. — Kazni izreka upravna oblast za lastnika, za tretjo osebo pa lahko tudi pristojno sodišče.

VII. del predpisuje personalne službene zadeve gozdnega osebja.

Zakon stopi v veljavo 1. julija 1930.

Gospodarske beležke.

Napredek premogovnikov v Sloveniji.

Kakor znano, naši premogovniki ne krijejo vseh domačih potreb in moramo premog uvažati deloma iz Anglije, deloma iz Šlezije, dočim ga izvažamo razmeroma malo. Važno je tedaj, da se dvigne produkcija naših premogovnikov, ker bo z njo omejen uvoz in na drugi strani dana možnost povišanja izvozne postavke.

Da v tem oziru lepo napredujemo, dokazuje statistika slovenskih premogovnikov, ki izkazuje za lansko dobo do konca novembra (torej za 11 mesecev) 3.091.814 ton nasproti istočasni produkciji leta 1928 v teži 1.679.031 ton. Lanska produkcija premoga slovenskih premogovnikov izkazuje torej 412.783 ton ali celih 25% več kot ona leta 1928.

Ta povišana produkcija pa ne vpliva neugodno na delo v rudnikih, ker so rudniki vključili povišani eksploataciji prodali celo letošnjo množino ter poleg tega celo nad 7000 ton premoga iz lanskih zalog.

Blagodejno vpliva zvišanje produkcije

je tudi na stanje brezposelnosti, ker število v premogovnikih zaposlenih delavcev stalno narašča. Medtem, ko je bilo v premogovnikih koncem novembra leta 1928 nameščenih 9142 delavnih moči, je znašalo stanje premogovnega delavstva koncem novembra lani že 10.340, to je 1198 delavcev ali 13% več kot predlanskem.

Kralj — pokrovitelj »Ljubljanskega velesejma«.

Naš kralj je prevzel pokroviteljstvo nad X. Ljubljanskim jubilejnim velesejemom, ki se bo vršil v dneh od 29. maja do 9. junija letos in nad jugoslovensko gozdarsko in lovsko razstavo v dneh 31. avgusta do 15. septembra.

Velik izvoz naših svinj v Avstrijo.

Na dunajski živinski sejem dne 8. t. m. je bilo pripeljanih 9814 komadov svinj. Od tega 125 iz Avstrije, 3670 iz Jugoslavije, 3240 iz Madžarske, 2779 iz Poljske.

Tudi pri govejem sejmu smo bili izdatno zastopani s 116 komadi, vendar je Madžarska pred nami s 562 komadi.

OPOZORILO!

Ob zaključku lista smo zvedeli, da je rok za likvidacijo 20% kronskih bonov določen samo do konca februarja!

Naš izvoz goveje živine v Avstrijo.

Na avstrijskih živinskih tržščih je bilo glasom statističnih podatkov lansko leto prodanih 134.400 komadov goveje živine. Od tega je bilo 45.830 komadov domačega blaga; 88.570 komadov pa je bilo uvoženo iz inozemstva. Največ je uvozila Rumunija, namreč 46.540 komadov, na drugem mestu stoji Madžarska z 29.930 komadi. Jugoslavija stoji na tretjem mestu in je uvozila samo 8325 komadov.

Nove trgovske ladje.

Splitski industrijalec Perić je kupil v Trstu parobrod »Sv. Duje« z nosilnostjo 600 ton, ki je namenjen za prevažanje premoga iz Anglije.

Prvo dalmatinsko trgovsko društvo v Dubrovniku pa je v Genovi nabavilo parobrod z nosilnostjo 3500 ton, ki pripluje pod imenom »Četvrti dalmatinski« te dni v naše vode.

Uničevanje škodljivih uši.

Poljedelsko ministrstvo je dovolilo 800.000 Din podpore za pobijanje tega škodljivega mrčesa v okrajih, kjer pridelujejo mnogo sliv. Istočasno je izšla odredba, ki nalaga obvezno čiščenje sadovnjakov v slivarskih okrajih in predvideva kazni za lastnike, ki bi čiščenje zanemarili. V takem slučaju se odredi čiščenje sadovnjaka na račun lastnika.

Nova tvornica marmelade.

Mariborski trgovec s sadjem g. Ivan Göttlich namerava v Radencih dvigniti tvornico za marmelado.

Farma srebrnih lisic pri nas!

Posestnik g. Mozer na Bjelošici se je po zgledu alžaskih farm za gojenje te dragocene živali odločil osnovati farmo za gojenje srebrnih lisic. Daslej je kupil tri komade po ceni 40.000 Din za komad.

Insolvenca velike naše žitne trvdke.

Tvrdba Fišl in drug v Velikem Bečkereku je zašla v plačilne težkoče ter ponuja upnikom 35% poravnovo. Ta značajna žitna trvdka je vsled velikih spomladanskih nakupov žita in koruze ob znizani jesenski prodajni konjunkturi utrpela ogromne izgube, ki znašajo okoli 800.000 Din.

To je že peti slučaj insolvence v vodinski žitni trgovini, kar je naravna posledica protekcionistične kmetijske carinske politike v naših sosednjih državah.

Trgovska in obrtna podjetja v Ljubljani.

V preteklem letu je bilo v mestu Ljubljana prijavljenih 418 novih obrtnih in trgovskih podjetij; odjavilo pa se je 580 koncesij. Znižanje je sledilo predvsem zaradi prešibkih osnovnih kapitalov. Mnogo takih malih podjetij pa je bilo ustanovljenih zaradi brezposelnosti in so propadle vsled pomanjkanja praktične sposobnosti.

Zavarovanje potniške prtljage in ekspresnega blaga.

Letošnja tarifa za zavarovanje potniške prtljage in ekspresnega blaga je znižana tako, da se plača od 1000 Din vrednosti po 1 Din do 150 kilometrov, 2 Din do 400 km, 3 Din do 700 km, 5 Din do 1200 km in 6 Din nad 1200 km.

250 kubičnih metrov jamskega lesa

kupi ofertalnim potom državni rudnik Zabukovca pri Celju. Pogoji so razvidni pri Zbornici TOI v Ljubljani.

Živinski sejem v Kranju.

Na živinskem sejmu v Kranju dne 13. t. m. so se gibale cene goveje živine za 1 kg žive teže: biki 7, voli I. vrste 10, II. vrste 9, krave I. vrste 8, II. vrste 7, teleta 12, prašiči 12-50 do 13 Din.

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine

je že pričel živahno delovati. V Beogradu se ustanovi stalna razstava vzorcev. Naši konzulati v inozemstvu so dobili navodila za sodelovanje s tem zavodom in vprašalne pole za stalno informativno službo.

*Vegati pakete
z motorizirano grupljo
= prihranek režije!*

Zavod prične za časa zasedanja Društva narodov v Ženevi s propagandnim tednom za tujski promet in bo take tedne ponavljal.

Vzorci, razstavljeni v Beogradu, bodo služili tudi kot razstavno blago na velikih inozemskih razstavah.

Vinska letina v Dalmaciji.

Po zbranih podatkih vinarskega strokovnjaka M. Bobanovića je Dalmacija lansko leto imela tako kvantitativno kot kvalitativno zelo ugodno vinsko letino in se pridelek vina ceni na 756.280 hl, torej okoli 85.000 hl ali skoraj 13% več kot predlanskem. Pridelek izkazuje večino črnega vina in le 183.500 hl belega.

Največ so pridelali kraji okoli Šibenika, na Korčuli, Hvaru ter okolice Splita, Benkovaca in Biograda.

Vinski sejem v Središču.

Dne 21. januarja t. l. se vrši IV. vinski sejem v Središču v prostorih g. M. Rakuše o Obrežu.

Tedenski sejem v Vukovaru.

Pri običajnem tedenskem sejmu v Vukovaru se je opazilo znatno znižanje jajčnih cen, ki so se pred tednom plačevala po Din 1.50 za komad, 11. t. m. pa so padla jajca za polovico navzdol ter so se plačevala po 75 para.

Koliko odvetnikov imamo v Sloveniji.

Po statistiki v »Uradnem listu« imamo v Sloveniji 239 odvetnikov. Od teh je 79 v Ljubljani, 41 v Mariboru, 22 v Celju, 8 v Novem mestu, 8 v Murski Soboti, 8 v Ptuj, 5 v Kranju, po 4 v Brežicah, Kamniku, Kočevju, Konjicah in Slovenjgradcu, po 3 v Dolnji Lendavi, Krškem, Laški, Litiji, Ljutomeru, Radovljici in Slovenski Bistrici ter 17 v različnih krajih.

Odprave konkurzov.

Stare Josip — zapuščina v Hotemežu. Konkurz odpravljen, ker ni kritja za stroške postopanja.

Borin Valentin, Grajska vas — zapuščina. Konkurz odpravljen, ker je vsa masa razdeljena.

Likvidacija.

Prva prekmurska plesarska zadruga v Črensovcih — Prekmurje, r. z. z o. z., je prešla v likvidacijo ter se pozivajo upniki, da prijavijo svoje terjatve do 31. januarja pri likvidatorjih Cigan Jožefu in Meško Jožefu v Čresovcih.

Po šlrnem svetu.

Dotok zlata v Anglijo.

7. t. m. je prispela v London nova pošiljka zlata iz Južne Afrike v vrednosti 760.000 funtov šterlingov (209 milijonov dinarjev), od katerega je prevzela angleška narodna banka 540.000 funtšterlingov za ojačanje svoje zlate podlage.

Češkoslovaški državni proračun za leto 1930.

Češkoslovaški vladi je predložen načrt proračuna za leto 1930, ki izkazuje 9472 milijonov čK dohodkov in 9419 mi-

lijonov izdatkov; torej bi po proračunu leto 1930 moralo izkazati 53 milijonov čK ali 88.5 milijona dinarjev prebitka.

Avstralska volna.

Lansko striženje ovc v Avstraliji je za celo tretjino boljše od predlanskega. Skupna teža volne se ceni na 450.000 ton ali 45.000 vagonov v vrednosti okoli 7 milijard Din. Največ volne se izvozi v Anglijo, od kjer prihaja predelana tudi k nam v velikih množinah.

Brezposelnost tudi v Ameriki.

Glasom ameriških statističnih poročil

znaša stanje brezposelnih v Zedinjenih državah tri milijone in je porastlo od zadnjega borznega poloma za 25%.

Kriza avstrijskih tvornic Steyr.

Vsled poloma »Bodenkredita« obstoji nevarnost, da tvornice v Steyr-ju popolnoma ustavijo obratovanje, vsled česar izgubi zaslužek okoli 6000 delavcev. Ker so tudi druge avtomobilске tvornice prizadete, si skušajo pomagati na ta način, da nameravajo tvoriti nov koncern pod imenom »Vereinigte Oesterreichische Autofabriken«, ki bi združeval podjetja »Steyr«, »Puch« in »Austro-Daimler«.

Nemška carina na naše pridelke.

Od 15. t. m. stopijo za Nemčijo v veljavo nove carinske tarife za blago, ki ga uvažamo iz naše države. Tarife so določene za 100 kg in znašajo: za pšenico 130 Din, rž 122 Din, oves 110 Din, ječmen za pivo 122 Din, navadni (komni ječmen) 68 Din, govedo za meso 332 Din, ovce za meso 305 Din, ovčje in goveje meso 612 Din, svinjsko meso 434 Din, maslo 678 Din.

Polom italijanske avtomobilne tovarne.

Tvornica avtomobilov »Itala« v Turinu je propadla, ker je porabila za kritje izgub cel svoj delniški kapital v znesku 35 milijonov lir. — Vrše se pogajanja, da tvornico prevzame podjetje »Fiat«.

Konkurzi v Nemčiji.

Lansko leto je bilo v Nemčiji 10.303 napovedanih konkurzov, med tem, ko jih je bilo leta 1928 8290; torej so v enem letu konkurzi narasli za 2013 slučaje, ali 24%.

Prisilnih poravnav je bilo javljenih 5257, leta 1928 pa samo 3341; tedaj so tudi prisilne poravnave porastle za število 2916 ali za celih 84 odstotkov.

Padanje izvoza jaje na Madžarskem.

Jajca, ki predstavljajo znaten odstotek izvoznih postavk Madžarske so lansko leto izkazala v izvozu vrednost 13.7 milijonov pengö, dočim je znašala vrednost leta 1928 izvoženih jaje 16.9 milijonov pengö.

Nazadovanja je kriva predvsem pre-slaba kvaliteta in premala pažnja na sortiranje izvoza namenjenega blaga.

Rumunska žetev.

Glasom statističnih podatkov rumunskega poljedelskega ministrstva, je pridelala Rumunija lansko leto 23 milijonov meterskih stotov žita, medtem, ko je pridelek leta 1928 izkazoval 31.5 milijonov.

Koruze je pridelala Rumunija lani 47.5 milijonov meterskih stotov, l. 1928 pa samo 27.5 milijonov.

Pridelek žita je torej nazadoval za 8.5 milijonov meterskih stotov, ali 23%, pridelek koruze pa je narasel za 20 milijonov merteskkih stotov, ali za skoraj 70%.

Znižanje diskonta v Nemčiji.

Nemška državna banka je znižala diskontno mero od 7 na 6½%. Istočasno je znižala mero za lombardna posojila od 8 na 7%.

Naraščanje brezposelnosti v Avstriji.

Število brezposelnih v Avstriji, ki je koncem novembra znašalo 156.000, izkazuje ob zaključku decembra že 226.000. Porast brezposelnosti znaša v enem mesecu 70.000 ali 45% poviška.

Zvišanje carinske ažiije v Bolgariji.

Bolgarija je lansko leto zvišala carinsko ažiijo od 15 na 20. Letos pa pripravlja finančno ministrtvo načrt za ponovno zvišanje na 30.

Carinska ažiija je množilec za carinsko tarifo. Ako n. pr. znaša carinska postavka za gotovo množino in vrsto blaga 100 levov, se pri carinski ažiiji 15 priračuna še 15-krat tako velik znesek, da na ta način znaša carina za to blago 100 + 1500 = 1600 levov. Naravno se s tem avtomatično zvišajo vse carinske tarife tako, da se od lani do nameravanega novega povišanja zvišajo vse carinske postavke za celih 100%.

Kitajska uvede zlato valuto.

Nankinška vlada se je odločila uvesti zlato dolarško valuto, medtem, ko je doslej slonela na srebrni podlagi. Ta odločitev je vplivala na cene srebra, da ponovno zopet padajo.

Splošno naraščanje brezposelnosti v Evropi.

Tekom meseca decembra je število brezposelnih v vseh evropskih državah katastrofalno narastlo, tako, da njeno zlo občutijo sedaj tudi one države, ki doslej brezposelnost, skoro niso poznale. V enem samem mesecu je brezposelnost poskočila za 30 odstotkov.

Naša trgovina z Nemčijo.

Po nemških statističnih podatkih smo v letu 1929 do konca septembra uvozili v našo državo za 109,5 milijonov dinarjev raznega blaga, od tega 17,3 milijone dinarjev na račun reparacij. Naš uvoz v Nemčijo je istočasno znašal 45,6 milijonov dinarjev. Iz Nemčije uvažamo predvsem razne stroje in elektrotehnični material, izvažamo pa poljske pridelke in živilo.

Rusko žito na evropskem trgu.

Nenadoma se je na evropskih tržiščih pojavilo rusko žito in so bili na-

pravljeni znatni zaključki za Genevo in za Marseille potom angleških tvrdk.

Žito je sicer nekoliko cenejše kot znašajo povprečne evropske cene; vendar slabše kakovosti in zelo mešano z ržjo, zato vlada nasproti njemu nezaupanje.

Nenadni pojav ruskega žita na evropskih tržiščih se tolmači na eni strani s potrebo ruskih financ po tujih devizah, na drugi strani pa obstoji mnenje, da namerava Rusija s konkurenčnimi cenami rušiti evropske cene, da se pozneje ona oskrbi s cenejim blagom.

Izboljšanje trgovine z usnjem v Avstriji.

Položaj na avstrijskem trgu za usnje se stalno poboljšuje. Tvornice za čevlje zopet prihajajo z naročili ter je ustaljenje cen in njihov porast zagotovljen.

*So zdrava in rdeča ličeca moja,
ker mamica kuha mi kavico, PROJA!*

Lesni trg.

Položaj na Ljubljanski lesni borzi je neizpremenjen in se trgovina z lesom nikakor noče poživeti.

Povprašavanja so omejena zlasti pri drvih, čemur je vzrok mila zima, vendar se išče še kakih 40 vagonov suhih bukovih drv, 200 m³ bukovih testonov, 400 komadov hrastovih pragov, 100 m³ smrekovih hlodov, 250 m³ bukovih hlodov in večja množina na smrekovih in borovih brzajavnih drogih.

Testoni se najlažje prodajajo v itali-

janskih colah z $\frac{1}{2}$ ozkega in $\frac{2}{3}$ širokega blaga.

Ponudbe so precej številne zlasti se nudijo drva za kurjavo, smrekove deske, bukovi obrobljeni in neobrobljeni plohi ter neobrobljena hrastovina.

Zaključenih je bilo 6 vagonov bukovih drv, deloma mešanih, 3 vagoni oglja in 3 vagoni hrastovih neobrobljenih plohov.

Obširneje poročilo prinesemo zopet v naslednji številki.

ANTON LUŠIN
borzni senzal za lesno stroko
Ljubljana, Gledališka ulica šte. 8/

(Palača Pokojninskega zavoda)

Pisma: Ljubljana, poštni predal 85. Brzjavlj: Lušinant, Ljubljana. Telef. 22-90.

Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani šte. 13.999

Lep napredek Sušaka.

Promet v sušaški luki se razvija vzlic temu, da se ni do 6. januarja lanskega leta malo ali nič storilo za prospeh te važne trgovske točke deloma iz prevelike obzirnosti nasproti našemu prijaznemu sosedu, deloma pa zaradi znanih prezaposlenosti prejšnjega parlamenta.

Ne glede na nedelavnost in nenaklonjenost tistih, ki so bili v prvi vrsti pomagati Sušaku, ki je za Dravsko bano vino najvažnejši izhod na morje, je danes sušaška luka s parobrodi tako prenapolnjena, da se mora nam namenjeni fosfat izkrcavati na Reki, kjer je vedno dovolj prostora.

14 parobrodov in 4 velike jadrnice so popolnoma zatrpale pristanišče, kjer nakladajo 32.000 kubičnih metrov lesa, od katerega gre 9000 kubičnih metrov v Afriko, 7000 kubičnih metrov v Italijo, 6000 kubičnih metrov v Španijo, 4000 kubičnih metrov v Ameriko, 3000 kubičnih metrov v Francijo in 2000 kubičnih metrov v Grčijo.

Z nakladanjem v luki je stalno zaposlenih 1800 delavcev, kar dokazuje, kako ogromno delo se vrši na razmeroma majhnem prostoru Delte in Brajdice.

Denarstvo.

Gibanje valut v tekočem tednu.

Uradni tečaj Prosti tečaj

	Din	Din
1 angleški funt	275—	275.35
1 ameriški dolar	56.30	56.40
1 avstrijski šiling	7.93	7.96
1 belga	7.88	7.85
1 bolgarski lev	—408	—40
1 češkoslov. krona	1.6725	1.67
1 francoski frank	2.219	2.22
1 grška drachma	—734	—74
1 hol. goldinar	22.72	22.76
1 italijanska lira	2.9475	2.95
1 kanadski dolar	56—	56—
1 madž. pengő	9.87	9.89
1 nemška marka	13.50	13.50
1 poljski zlot	6.32	6.30
1 rumunski lej	—337	—34
1 švicarski frank	10.958	10.96
1 španska peseta	7.785	7.58
1 turski pijaster	26.50	26.50

Na denarnem trgu ni opažati znatnih sprememb. Španska peseta, ki je v začetku tega tedna precej zdrknila navzdol, se je do konca tedna že nekoliko popravila, tako, da je od zadnjega tedna njena vrednost padla samo za 17 par, ali za 1 1/2 %. Glavni vzroki njenega kolebanja so nejasne notranje — politične razmere, ker stoji Španija kot smo že poročali pred ponovno vzpostavo parlamentarne režima.

Tržne cene.

TRŽNE CENE V LJUBLJANI,

dne 15. januarja 1930.

Govedina za 1 kg: v mesnicah po mestu: I. vrste 22, II. vrste 20 Din; na trgu: govejega mesa I. vrste 18—20, II. vrste 16—18, III. 12—16, jezika 17—20, vampov 8—10, pljuč 6—8, jeter 15—20, ledic 18—24, možganov 20—25, loja 5—12 dinarjev.

Teletina za 1 kg: telečjega mesa I. vrste 24—25, II. vrste 20—22 Din.

Svinjina za 1 kg: prašičjega mesa I. vrste Din 25, II. vrste 22—24, slanine trebušne 20, slanine ribe in sala 25, slanine domačih prašičev 22—23, slanine mešane 22—23, slanine na debelo 22, masti 28, šunke (gnjati) 30, prekajenega mesa I. vrste 30, II. vrste 25—28 Din.

Drobnica za 1 kg: koštrunovega 14 do 15, jagnjetine 18—20, kozličevine 23 Din.

Kenjsko meso za 1 kg: konjskega mesa I. vrste 8, II. vrste 6 Din.

Klobase za 1 kg: krakovskih 40, debrecinskih 40, hrenovk 30—32, safalad 28—32, svežih kranjskih 35, pol prekajenih kranjskih 32—35, suhih kranjskih 50, prekajene slanine 28 Din.

Perutnina za 1 komad: kokoš 30—40, petelin 25—35, raca 25—30, domači zajec, manjši 8—10, večji 12—20.

Divjačina za 1 komad: divji zajec 45 do 60, poljska jerebica 15—18, gozdna jerebica 25—26, kljunač 25—26 Din.

Ribe za 1 kg: karpa 25—30, ščuke 35—40, postrvi, žive 80, mrtve 60, klina 20, mrene 15—20, pečenke 10 Din.

Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 2.50—3, 1 kg surovega masla 36—40, čajnega masla 44—52, masla 40—44, bohinjskega sira 34—40, sirčka 8—10, par jaje 3—3.75 Din.

Pijače: 1 liter starega vina 16—22, novega vina 14—16, 1 časa piva 3 do 3:50, 1 vrček piva 4:50—5, 1 steklenica piva 5:50—6 Din.

Kruh za 1 kg: belega 4:50, črnega 4:20, rženega 4:20 Din.

Sadje za 1 kg: luksusnih jabolk 7 do 8, jabolk I. vrste 6, II. vrste 5, III. vrste 3—4, ena oranža 1—3, limona 0:75—1, 1 kg rožičev 8—10, fig 12, dateljinov 24—44, kostanja maroni 10, orehov 10 do 12, luščenih orehov 34—36 suhih češpelj 10, suhih hrušk 6—8 Din.

Specerijsko blago: 1 kg kave Portoriko 72—76, Santos 46—48, Rio 32—40, pražene kave I. vrste 90—100, II. vrste 70—80, III. vrste 56—60, kristalnega belega sladkorja 13, sladkorja v kockah 14, kavne primesi 18, riža I. vrste 10, II. vrste 8, 1 liter namiznega olja 18, jedilnega olja 17, vinskega kisa 4:50, navadnega kisa 2:50, 1 kg soli morske 2:50, kamene 2:75, celega popra 70, mletega popra 72, paprike III. vrste 32, sladke paprike, po kakovosti 48, 1 liter petroleja 7:50, testenin I. vrste 10, II. vrste 9, pralnega luga 3:75, čaja 80 Din.

Mlevski izdelki za 1 kg: moke št. »0« 3:87—3:90 na debelo, 4—4:50 na drobno,

št. »2« 4:45—3:50 na debelo, 3:50 do 3:75 na drobno, št. »4« 3:25—3:30 na debelo, kaše 5—6, ješprenja 6, ješprenjčka 10—12, otrobov 2:50, koruzne moke 4, koruznega zdroba 4:50—5, pšeničnega zdroba 5—6, ajdove moke I. vrste 6—8, II. vrste 6, ržene moke 4:50 Din.

Žito za 100 kg: pšenice 255—260, rži 230—235, ječmena 220—235, ovsa 200 do 240, koruze 185—210, ajde 210 do 230, fižola, ribničana 420, prepeličarja 480, 1 kg graha 8—10, leče 10 Din.

Kurivo: 50 kg premoga 30, 1 tona premoga 450, kubični meter trdih drv 175, mehkih drv 90 Din.

Krma za 100 kg: sladkega sena 125, pol sladkega sena 90—100, kislega sena 75, slame 60—75 Din.

Usnje.

Podplati 46—54, vratovi 36—42, okrajki 26—30, črni boks 15—20, rujavi boks 18—28 Din.

Kože divjačine.

Gorske lisice 350—400 Din, poljske lisice 200—250, kune zlatice 1000—1100, kune belice 750—800, vidre 600—700, jazbeci 70—75, divje mačke 90—100, zajci 14—15 Din.

Praktični nasveti.

Trde rokavice.

Rokavice iz usnja postanejo trde, ako so se zmočile, ali pa so bile oprane z milom. Take rokavice operi v mlačni, slani vodi in posuši na suhem — mrzlem prostoru. V slučaju potrebe tudi parkrat ponovi pranje in sušenje, dokler ne postanejo zapet mehke. Pri sušenju pa jih obesi vedno s prsti navzgor, da se voda prosto odteka.

Kako čistimo oljnate slike.

Poberi z ovlaženo, mehko, flanelasto krpo, fino zdrobljeni kredin prah ter rahlo zbrisi sliko. Na ta način odstraniš s slike ves prah, ne da bi s tem poškodoval barve. Šele potem operi sliko z gobo, ki jo pomakaš v mlačno vodo in jo osuši z mehko flanelo.

Snaženje cinka in cinkove pločevine.

Cinkovo pločevino najbolje očistiš s solno kislino, ki jo vliješ na ploščo, razmažeš in zdrgneš potem z mehko, snažno cunjjo. Paziti pa moraš pri tem, da je pločevina že suha, ker mokrota pospešuje razkrajanje solne kisline, kar povzroča razvijanje strupenih plinov. Poleg tega čuvaj kožo, ki jo solna kislina razjeda liki opekline in skrbi, da ti ne kane na obleko, ker se tam najpreje napravi komaj viden rjav madež, pozneje pa nastanejo v obleki luknje, kot bi jo razjedli molji.

Na isti način lahko označiš vse cinkovo-pločevinaste predmete, kakor: škefe, kopalne kadi, posodo, okove, gostilničarske pulte itd.

Dobro osnažiš cinkove predmete tudi z drgnenjem s kuhano preslico.

Pariz je preplavljen z letaki, ki so jih raznašali vladni uslužbenci po hišah. Letaki proglašajo vojno stanje in istočasno pozivajo narod k miru, kajti prestolica ni v nevarnosti. Obenem se ukine promet železnic v Parizu in predmestjih, ceste morajo biti prazne; niti pešcu ni dovoljeno stopiti ven. Konec vojnega stanja se objavi z zvonenjem.

Oni, ki zapoveduje.

Francoska vlada in inozemski diplomatski zbor sta zbrana v sprejemni dvorani notranjega ministrstva. Tam se de za dolgo, težko mizo, pokrito z rdečim baržumom in z raznimi občutki pričakujejo gospoda sveta. Pred mizo je pripravljen prostor zanj in oni, ki sede za njo imajo občutek, da je ta miza nekako zaklonišče zanje.

Pariz opazuje. — V daljavi se pojavi nebroj malih, bleščečih se točk na nebu, ki se v obliki dveh trikotnikov bližajo mestu v veliki višini z brzino 200 do 250 kilometrov.

Najmodernejši aparati opazujejo. Tudi ko so ti neznani eroplani prispeli nad mesto in se razporedili v bojni stav, se spustili na višino 3000 metrov, niso najboljši aparati zamogli dognati niti oblike teh čudnih strojev, ki so nepremično viseli v zraku.

Po mnenju večine strokovnjakov, so izdelani iz nekake prozorne kovine in obloženi z zrcali, ki odbijajo solnčne žarke in sploh vsako svetlobo ter postajajo v lastnem blišču nevidljivi.

Sele ob dveh popoldne se pojavi na ulici razkošen avto. Vodi ga šofer s turbanom. Pred palačo notranjega ministrstva avto obstoji.

V prvem nadstropju — v sprejemni dvorani zamre vsak glas. Da, čuje se burno utripanje src. Ko čujejo čakajoči korake pred vratmi, vstanejo.

Skozi široka odprta vrata vstopi — **Tokra Dazi Pal.**

On sam. Odet v čarobno indijsko odejo, pokrit z dragulji, se bliža z lahnim, umerjenim korakom, ostro motreč svoje protivnike. — Nekaj korakov pred mizo se ustavi in skopo pozdravi na in-

dijski način z dotikom čela z roko in s prekrizanjem rok na prsih.

Kot da ga nikoli ni videl — mogoče tudi po gotovem načrtu, ga vpraša predsednik kabineta:

»Kdo ste? Kaj želite?«

Tokra se prezirljivo nasmehne:

»Predvsem vas opozarjam: ne izgubljajte nepotrebnih besed. Kdo sem? — To je postranskega pomena. Tu sem. In prišel sem z močjo, ki je v stanu uničiti to lepo mesto v par urah, da ne ostane kamen na kamnu.

Čas je drag. — Če ne pridem tekom ene ure med svoje, poginite vsi.«

»In vi tudi z nami!« vzklikne predsednik.

»Tudi!« potrdi mirno radža.

»Do včeraj sem še bil navaden indijski radža. Danes stojim pred vami kot gospodar cele Indije. Kot vojskovodja desetih milijonov vojakov, ki nestrpno čakajo v svoji mrznji na vas.

Tu stojim kot lastnik orožja, katerega moč ste imeli priliko spoznati. Orožja, proti kateremu so vaši najmodernejši topovi navadne igračke.

Jaz ukazujem Angliji: umakni svoje čete in svojo upravo iz Indije! Isto ukazujem Franciji, Španiji, Portugalski, — vsem državam, ki si lastijo kako pravico v moji državi.

Dva tisoč znanih Vam eroplanom visi nad Parizom ta trenutek. Njih silo poznate.

Ukazujem brezpogojno izpraznitev Indije v roku enega meseca, ali pa vzamem jaz sam vaše zemlje, tako mi Sive, in vi vsi postanete moji robovi.

Konec!«

Poslanik Anglije vstane, hoteč mu odgovoriti. Radža mahne z roko, se obrne ter odhaja skozi vrata, ostavljajoč neme, zaprepaščene diplomate same.

Zunaj sede v avto in oddrvi.

Iz neke veže zdrvi za njim drugi avto. Trije novinarji hočejo na vsak način več izvedeti, pa so se odločili, da ga intervjuvajo za vsako ceno; zato slede radžinemu avtomobilu.

(Dalje prih.)

Popravek.

V šesti številki lanskega letnika smo pri opisu stroja zavarovalnice Triglav v Ljubljani pogršno naznačili: »Jugoslovenska banka v Zagrebu je bila ustanovljena leta 1921.«

Pravilno se glasi ta odstavek: »Zavarovalnica in pozavarovalnica »Triglav«, generalno zastopstvo v Ljubljani je bila ustanovljena po »Jugoslavenski banki v Zagrebu« leta 1921.«

Mali oglasi.

Beseda 1 Din. — Najnižja pristojbina 10 Din.

Trgovski pomočnik mešane stroke, izučen pek, spreten, priden in pošten, išče službe. Cenj. ponudbe pod šifro »Trgovec in pek« na upravo »Malega trgovca«.

Motvoz Grosuplje

»Tribuna« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska cesta št. 4 Prodaja na obroke!

Ko zahtevate pri Vašem engrosistu vanilinov sladkor in pečilni prašek tedaj izrecno zahtevajte **Dr. Oetkerjev pečilni prašek in Dr. Oetkerjev vanilinov sladkor**, ker se lahko pripeti, da trgovec na to pozabi, tedaj dobite slabe posnetke naših izdelkov. Istotako pazite na zavarovalno znamko »Sveila glava« ker je to edina, ki jamči za dobro kvaliteto. — Ako pri Vašem engrosistu ne dobite Dr. Oetkerjeve izdelke, tedaj pišite direktno na tovarno Dr. Oetker, Maribor, katera Vam na željo pošilja tudi najmanjši kvantum.

VELETRGOVINA KOLONIJALNE IN ŠPECERIJSKE ROBE IVAN JELAČIN, LJUBLJANA

ZALOGA SVEŽE PRAŽENE KAVE, MLETIH DIŠAV IN RUDNINSKE VODE

TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA!

ZAHTEVAJTE CENIK!

Tiskovine

ki jih potrebujete v Vašem poslovanju: Račune, pisemske papirje, memorandume, cenike, naročilnice v blokih, kurerte, etikete ter sploh vse komercialne tiskovine Vam dobavi hitro in lično izdelane po najnižjih cenah

Tiskarna „MERKUR“ Ljubljana

Gregorčičeva ulica 23 - Telefon 2552

Za večja naročila zahtevajte proračune!

„VINOCET“ Tovarna vinskega kisa, d. z. o. z.

LJUBLJANA

nudi najfinejši in najokusnejši
namizni kis iz pri-
stnega vina

Zahtevajte ponudbo

Tehnično in higiensko
najmoderneje urejena
kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta 1 a, II. nadst. Telefon števil. 2389.

Lasnik: Konzorcij za izdajo strokovnega tednika »Mali trgovec«. Za konzorcij in uredništvo: Lojze Zajc. Za tiskarno »Merkur«: Otmar Michálek, oba v Ljubljani.